

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Development of English Instructional Model for Communication of Lower Secondary School Students

วราภรณ์ วราธิพร^{1,*}, พิทักษ์ นิลนพคุณ² และ อุษา คงทอง²
Varaporn Varatiporn^{1,}, Phithack Nilnopakoon² and Usa Kongthong²*

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study language communicative ability factors, 2) develop a communicative language instructional model, and 3) study the effects of a communicative language instructional model. The research procedure consisted of 3 phases: Phase 1, study about language communicative ability factors. A group of samples used in this study were 400 ninth grade students in Lop Buri province. The instruments used in this study were interviews and questionnaires with a reliability of 0.96 were used in statistical data analysis, Phase 2, develop a communicative language instructional model. The model developed is appropriate and contained its feasibility to be used in developing the communicative ability and Phase 3, study the effects of a communicative language instructional model. The experimental research methodology was conducted by using the time-series research design.

The samples of this research were 60 ninth grade students of Winitsuksa School in Lopburi province. Simple random sampling was used to divide students into 2 groups, 30 students equally in control and experimental groups. The data were collected by the English language communication test and satisfaction in the teaching of English to enhance the communication skills of students.

The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and statistics, one-way analysis of variance with repeated measures (Repeated Measures One-Way ANOVA).

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี 13180
Ph.D. Student in Curriculum and instruction Program, ValayaAlongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathumthani 13180, Thailand

² สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี 13180
Curriculum and instruction Program, ValayaAlongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathumthani 13180, Thailand

*Corresponding author, e-mail: wendy1960_9@hotmail.com

The results were as follows:

1. The confirmatory factor of language communicative ability consisted of 5 components as follows: 1) grammatical competence, 2) sociolinguistic competence, 3) discourse competence, 4) strategic competence, and 5) meta-cognitive competence. The validity of the analysis can be represented by the IOC, and Chi - Square was 191.398.

2. The communicative language instructional model was developed. The teaching has 5 stages: 1) warm-up, 2) presentation, 3) practice, 4) self-assessment and production, and 5) the English language communication test and satisfaction in the teaching of English.

3. The experiment group showed higher scores than the control group at a statistically significant .05 level ($F=893.27$) and the communicative language instructional model was at the highest level of satisfaction.

Keywords : Instructional Model, Communicative Language Teaching, Communicative ability

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผลการตรวจสอบพบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองแบบอนุกรมเวลา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวินิตศึกษา จังหวัดลพบุรี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน และกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน ใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์ เก็บข้อมูลด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถด้านกฎเกณฑ์และโครงสร้างของภาษา ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงความสามารถด้านความเข้าใจในระดับข้อความ ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย และความสามารถที่นำไปสู่ความสำเร็จ

2. รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล ส่วนขั้นตอนการเรียนการสอนมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up) 2) ขั้นการนำเสนอ (Presentation) 3) ขั้นการฝึก (Practice) 4) การประเมินตนเอง (Self-Assessment) และ 5) ขั้นนำไปใช้ (Production)

3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางก่อนเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการสอน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการสื่อสาร

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญตามความเชื่อที่ว่า “ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้” ดังนั้นการจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ใช้ความรู้ อย่างเหมาะสม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554 : 8-20)

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ผู้ใช้ในการติดต่อสื่อสารในยุคแห่งสังคมข่าวสาร ในการใช้เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ อาจกล่าวได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงยึดแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น โดยเน้นความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และให้ความสำคัญกับการพัฒนาการใช้ภาษาทุกทักษะ คือ ทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตผู้เรียนมักประสบปัญหาเมื่อต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ไม่สามารถนำภาษาที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์จริงได้อย่างมั่นใจ ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งของปัญหา ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการใช้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนเท่านั้นจึงขาดความต่อเนื่องในการใช้ภาษา (กรมวิชาการ. 2554: 5) ส่งผลให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก เพราะขาดความมั่นใจและเขินอาย (กัลย์ชลากรณ์ มหาพัฒนาไทย. 2548 : 2) นอกจากนี้ ทองใบทองบุบาล (2553 : 6) อธิบายว่าสาเหตุของปัญหามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่สำคัญคือ ด้านผู้สอนพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนของครู ไม่ได้นำรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมาใช้จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหา และต้องการพัฒนาความ

สามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของเด็กไทย ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าวิธีที่จะส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้ง 4 ทักษะคือ การฟัง พูด อ่าน และ เขียน ซึ่งสอดคล้องกับสมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 107-111) กล่าวว่า การสอนภาษาควรสอนให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ การสื่อสารไม่ควรให้ผู้เรียนได้เรียนเฉพาะรูปแบบหรือโครงสร้างของภาษาเท่านั้น ทั้งนี้เพราะในการสื่อสารนั้นต้องใช้ภาษาเป็นสื่อ เพื่อทำหน้าที่ต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม การที่ผู้เรียนจะสามารถสื่อสารได้นั้น ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการใช้ภาษา และยังต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีความหลากหลายต่างๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ได้แก่ การเลียนแบบการออกเสียง การแสดงบทบาทสมมติ การแก้ปัญหา เป็นต้น ซึ่งตรงกับคำกล่าวของเฮดจ์ (Hedge. 2008 : 35) ที่ว่า กิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาทักษะการพูดให้ดีขึ้น ได้แก่ การอภิปรายแบบอิสระ (Free Discussion) การแสดงบทบาทสมมติและกิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหายไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพิกา (Pica. 1993 : 59) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมที่เน้นงานปฏิบัติคือ กิจกรรมสัมพันธ์เนื้อหา กิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหายไป กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิด กิจกรรมการแก้ปัญหา พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่า

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาข้างต้น การสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ซึ่งสามารถทำได้โดยการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความสนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน มีโอกาสฝึกพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ ให้โอกาสกับผู้เรียนที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและเป็นแรงจูงใจนำไปสู่การเรียนรู้โดยอัตโนมัติ วิธีการสอนนี้มีแนวคิดที่ว่า ภาษาคือ เครื่องมือในการสื่อสาร และเป้าหมายของการสอนภาษาคือ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์

โดยตรงกับภาษา เน้นความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา สื่อสารมากกว่ารูปแบบ (Brumfit, 1980)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยพิจารณาจาก

3.1 คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร

3.2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 (สพม. 5) ปีการศึกษา 2556 จำนวน 66 แห่ง นักเรียนจำนวน 11,768 คน

กลุ่มตัวอย่าง มี 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 (สพม. 5) จังหวัดลพบุรี จำนวน 400 คน โดยการใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Cluster Sampling) และชุดที่ 2 ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวินิตศึกษา จังหวัดลพบุรี จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน โดยการใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Cluster Sampling)

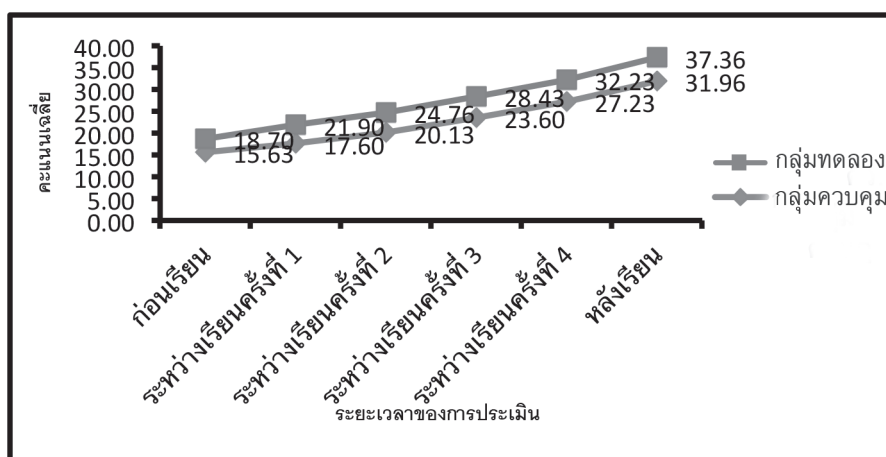
สรุปผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษา เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นร่างองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้องค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ 26 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านกฎเกณฑ์และโครงสร้างภาษา (Grammatical Competence) ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านภาษาเชิงสังคม (Sociolinguistic Competence) ประกอบด้วย 7 พฤติกรรมบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านความเข้าใจในระดับข้อความ (Discourse Competence) ประกอบด้วย 6 พฤติกรรมบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 ด้านการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic Competence) ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 5 ด้านความสามารถที่นำไปสู่ความสำเร็จ (Meta-cognitive Competence) ประกอบด้วย 3 พฤติกรรมบ่งชี้ ทั้ง 5 องค์ประกอบมีความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ $\chi^2 = 0.857$, ค่า df = 219, ค่า p-value = 0.899, ค่า RMSEA = 0.00, ค่า GFI = .964, ค่า AGFI = 0.943, ค่า CFI = 1.00 และค่า CN = 549.518

2. รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิด 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารที่ได้จากการสังเคราะห์มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมี 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (Warm-up) ขั้นที่ 2 ขั้นการนำเสนอ (Presentation) ขั้นที่ 3 ขั้นการฝึก (Practice) ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินตนเอง (Self-Assessment) และขั้นที่ 5 ขั้นการนำไปใช้ (Production) และ 4) การวัดและประเมินผลรูปแบบ

3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร

3.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ภาพที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของกลุ่มทดลองเท่ากับ 37.36 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มควบคุมเท่ากับ 31.96

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพบว่าองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 26 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (1) ความสามารถด้านกฎเกณฑ์และโครงสร้างของภาษา เท่ากับ 0.83 (2) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม เท่ากับ 0.94 (3) ความสามารถด้านความเข้าใจในระดับข้อความ เท่ากับ 0.88 (4) ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย เท่ากับ 0.92 และ (5) ความสามารถที่นำไปสู่ความสำเร็จ เท่ากับ 0.86 การศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 5 องค์ประกอบมีความสอดคล้องและมีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ

จิตติวรณ อินทรผล (2549) และจอห์นสัน (Johnson, 1994) พบว่าความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้ง 5 ให้ความสำคัญในการออกเสียงคำ ประโยค สามารถพูด/เขียนสรุปใจความสำคัญ และสามารถอ่าน/เขียนประโยคสั้น ๆ ได้ชัดเจนและคล่องแคล่ว

2. ผลการพัฒนาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up) ขั้นนี้ผู้สอนอาจจะใช้การทักทาย พูดคุย ถามคำถามทั่วไป เล่าเรื่องราว เล่าสถานการณ์ที่กำลังเป็นที่สนใจ สร้างความคุ้นเคย เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ กระตุ้นความพร้อมของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทองใบ ทองภูบาล (2553) ที่กล่าวการสอนโดยเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี ด้วยการทักทาย จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะสมสร้างความพร้อมให้กับผู้เรียน ขั้นการนำเสนอ (Presentation) การนำเสนอเนื้อหาใหม่ ผู้สอนจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งชินนเพ็ญ รัตนวงศ์ (2547) อธิบายว่าการเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ขั้นการฝึก (Practice) ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหา ดังที่ปัญญาพร โอนดาษ (2547) ให้ความเห็นว่าการฝึกในขั้นนี้ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้

แต่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษาด้วยเช่นกัน ในการฝึกนั้นขั้นประเมินตนเอง (Self-Assessment) ผู้ประเมินตนเองในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาสู่การตัดสินใจที่ดี ข้อบกพร่องในการทำงานของตน ซึ่งสอดคล้องกับ อุไรวรรณ แซ่อ้อ (2553) ที่กล่าวว่าผู้ประเมินตนเองเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองสูงสุดขั้นนำไปใช้ (Production) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งสุพา แสงพรหม (2545) อธิบายไว้ว่าการฝึกใช้ภาษา ผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ตามความต้องการ ซึ่งถือว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองอย่างอิสระ ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ที่จะพบในชีวิตประจำวัน

3. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า

3.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อภิปรายผลได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่มีโอกาสพบได้จริงในชีวิตประจำวัน ดังที่ ลิตเติลวูด (Littlewood. 1983) กล่าวไว้ว่า แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงแค่ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อภิปรายผลได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้รูปแบบมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ได้กับนักเรียนได้ เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนมีการออกแบบอย่างมีขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ใช้การทักทาย พูดคุย เป็นการกระตุ้นความพร้อมของนักเรียนได้ ขั้นที่ 2 การนำเสนอ การนำเสนอเนื้อหาใหม่ แก่ผู้เรียนควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ ขั้นที่ 3 ขั้นการฝึก ผู้เรียน

ได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอ เนื้อหา มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษาด้วยเช่นกัน ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินตนเอง ในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาสู่การตัดสินใจที่ดี ข้อบกพร่องในการทำงานของตน ซึ่งสอดคล้องกับ อุไรวรรณ แซ่อ้อ (2553) ที่กล่าวว่าผู้ประเมินตนเองเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองสูงสุด ขั้นที่ 4 ขั้นนำไปใช้ (Production) การฝึกใช้ภาษาอังกฤษ มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง ด้วยตนเอง ซึ่งสุพา แสงพรหม (2545) อธิบายไว้ว่า ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ตามความต้องการ ซึ่งถือว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เองอย่างอิสระ ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ที่จะพบในชีวิตประจำวัน จึงเป็นผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลดังกล่าวสามารถอภิปรายผลได้ว่า เมื่อนักเรียนกลุ่มทดลองสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ

3.2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า คะแนนเฉลี่ยโดยรวมของความพึงพอใจของผู้เรียนมีค่า 4.71 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุดทุกด้านสามารถอภิปรายว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตั้งแต่การวางแผนการเรียนรู้ ทำให้รับรู้จุดมุ่งหมายของการเรียนในแต่ละครั้งว่าต้องทำอะไร รวมถึงทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง สรุป สังเคราะห์และประเมินตนเอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายกับตนเอง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา โดยมีหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงทั้งด้านตัวผู้เรียนและกระบวนการพัฒนาผู้เรียน (Larsen-Freeman D. 2000).

ข้อเสนอแนะ

1. การนำรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจในแนวคิด และหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี ทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่าง ต่อเนื่องและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้น หากโรงเรียนในระดับประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ควรมีการปรับเครื่องมือวัดให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2544). **คู่มือพัฒนาสู่การเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กัลยชลากรณ์ มหาพัฒน์ไทย. (2548). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ ที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธนบุรีเทพสิลารักษ์ เขตธนบุรี**. ปรินญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติวรรณ อินทรผล. (2549). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 [ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6] โดยใช้วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชินณเพ็ญ รัตนวงศ์. (2547). **ผลของการสอนโดยใช้งาน**

ปฏิบัติเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทองใบ ทองภูบาล. (2553). **การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ**.

ปรินญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

ปัญจพร อะโนดาษ. (2547). **การเปรียบเทียบผลการใช้บทบาทสมมติ และการใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสุนทรพิชิตาราม อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก**. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

สุพา แสงพรม. (2545). **การเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมติและการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดจันทรสโมสร**. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

อุไรวรรณ แซ่อ้อ. (2553). **การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติและกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. ปรินญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- Johnson, K. (1994). **Five Principles in a communicative exercise type** in K. Johnson. **Communicative syllabus Design and Methodology**. Oxford : Pergamon.
- Larsen-Freeman, D. (2000). **Techniques and Principles in Language Teaching**. 2nd ed. Oxford : Oxford University.
- Littlewood, W. (1983). **Communicative Language Teaching : An Introduction**. Cambridge : Cambridge University.
- Pica, Teresa and others (1993). "Choosing and using communication tasks for Second instruction and research." In Graham, Crooks and Susan M. Gass, eds. **Tasks and Language Learning : Integrating theory and practice**. pp. 18. Bristol : Longdunn.